

W

w, W 1. *буквата w, която обозначава съгласния звук [v] в относително неголям брой думи от чужд произход* **2.** [vé] и **двойтѐ vé** *нескл. ср. название на буквата w: napsat malé w, velké W* напиша малко w, главно W **3.** *само W* *сърк. от wolfram* *хим. W (волфрам)*

waleštín|a [vel-/vejšt-], **velštín|a**, **-y** *ж. уелски език: ~a patří ke keltským jazykům* уелският език принадлежи, спада към келтските езици

walkman [volkmen], **-u/-a** *м. уокмен: poslouchat ~a* слушам уокмен

walkmanomani|e [volkmeno-py-], **-e** *ж. експр. уокменомания: jak při ~i ušetřit?* как човѐк да пести, ако е маниак на тема уокмен?

walkmanovsk|ý [volkmeno-], **-á, -é** *уокменски; който се отнася до уокмен: krabice ~ého formátu* кутѝа с формат на уокмен

waltz [valc], **wals**, **-u** *м. валс*

wartburg [var-], **-u/-a** *м. вартбург (марка коли): kde máš ~a?* къде ти е вартбургът?

waterloo [vaterlo/vatrló] *нескл. ср. книж. фиаско, поражение, загуба, неуспѐх, ватерло*

watt [vat], **-u** *м. физ. електр. ват*

watthodin|a [vat-], **-y** *ж. физ. електр. ватчас*

wattmetr [vat-], **-u** *м. физ. електр. ватметър: činný* ~ активен ватметър; *elektrodynamický* ~ електродинамичен ватметър; *indukční* ~ индукционен ватметър; *jednofázový* ~ еднофазен ватметър; *trojfázový* ~ трифазен ватметър; *vysokofrekvenční* ~ високочестотен ватметър

wattov|ý [vat-], **-á, -é** *физ. електр. ватов*

wattsekund|a [vat-], **-y** *ж. физ. електр. ватсекунда*

wavellit [va-], **-u** *м. минер. вавелит*

WC [vé cé] *нескл. ср. сърк. WC; тоалѐтна: ekologické* ~ екологична тоалѐтна; *chemické* ~ химическа тоалѐтна

web [veb], **-u** *м. комп. 1. само Web* уѐб; паяжината, мрѐжата: *vytvářet stránky pro* ~ създавам, правя уѐб-страници **2.** уѐб-страница: *prohlížení* ~ ů разглѐждане на уѐб-страници

wejber [vébr], **-beru/-bru** *м. физ. вѐбер, ватсекунда*

webovsk|ý, webov|ý [ve-], **-á, -é** *комп. който се отнася до уѐб; уѐб-: ~á stránka* уѐб-страница

wehrmacht [ve-/végr-], **-u** *м. и нескл. ж. вѐрмахт*

welness [velnes] *нескл. ж. уѐлнес: ~ se stala pro moderního člověka západního typu přijatelnou aktivitou, protože podporuje všestrannost* за съвременния човѐк от западен тип уѐл-

несът се превърна в приемлива дѐйност, по-нѐже подпомага всестрънното развитие

welterov|ý *вж. velerov|ý*

western [vestern/vestrn], **-u** *м. уѐстърн: byli jsme na nějakém ~u* глѐдахме някакъв уѐстърн

westernov|ý [vesterno-/vestrno-], **-á, -é** *който се отнася до уѐстърн: ~ý herec* актьѐр в уѐстърни

whisk|y [vi-] *нескл. ж., разг. visk|a, -y* *ж. уйски: skotská whisky* шотландско уйски

Windows [vindous] **I** *нескл. ср. мн., нескл. ср. комп. Windows/рядко Уиндоус: na počítači je nainstalováno* ~ на компютѐра е качѐн, в компютѐра е инсталиран Уиндоус

Windows [vindous] **II** *неизм. прил. комп. който се отнася до Windows/рядко Уиндоус: spuštění ~ programu/~programu* стартиране на програмата Уиндоус/на Уиндоус-програмата

windowsist|a [vindous-], **-y** *м. комп. потребител, ползвател на Windows/рядко Уиндоус: informace o novinkách na trhu pro* ~ у информация за новостите на пазара, предназначена за ползвателите на Уиндоус

windowsovsk|ý, windowsk|ý [vindous-], **-á, -é** *комп. който се отнася до Windows/рядко Уиндоус: ~é fonty* фѐнтове Уиндоус

windowsov|ý [vindous-], **-á, -é** *комп. който се отнася до Windows/рядко Уиндоус: ~á síť* мрѐжа на Уиндоус

windowsskeptik [vindous-tyk], **-a** *м. комп. експр. компютѐрен специалист, скептичен по отношение на Windows/рядко Уиндоус: být ~em* скептик сѐм по отношение на Уиндоус

windsurf|ař, -aře, windsurfer, -era, windsurfista [vindsér-/vindser-], **-isty** *м. сѐрфѝст: stát se ~ařem/~istou* стана сѐрфѝст

winsurfařk|a, windsurferk|a, windsurfistk|a [vindsér-/vindser-], **-y** *ж. сѐрфѝстка*

windsurfing [vindsér-/vindser-], **-u** *м. уиндсѐрфинг: pěstovat* ~ тренирам уиндсѐрфинг

windsurf|ovat [vindsér-/vindser-], **-uji/разг. -uju** *несв. сѐрфѝрам*

wing [vink], **-u** *м. воен. авиац. ято (военно-въздушна единица): vznik československého ~u v britském královském letectvu za druhé světové války* създаване на чехословашко авиоподелѐние в рамките на британските Кралски въздушни сили през Втѐрата световна война

wolfram [vol-], **-u** *м. хим. волфрам (W): elektroda z ~u* електрѐд от волфрам

wolframan [vol-], **-u** *м. хим. волфрамат*

wolframov|ý [vol-], **-á, -é** *хим.* вòлфрамов: ~**á elektroda** вòлфрамов електрòд
won [von], **-u** *м.* вон (*корейска парична единица*)
worcestersk|ý [vorčestr-/vustr-], **-á, -é** *в съчет.* ~**á omáčka** *хран.* сòс уòрчестър
workoholicky [verko-] *нар.* като работохолик; работохолически: **v agentuře se pracuje** ~ в агенцията се работи много; в агенцията са истински работохолици
workoholick|ý [verko-], **workoholick|ý** [verkho-], **-á, -é** работохолически: ~**á závislost** работохолическа зависимост, зависимост по отношение на работата; необходимост от работа
workoholick|a [verko-], **-y** *ж.* работохоличка
workoholik [verko-], **workoholik** [verkho-], **-a** *м.* работохолик: **pro ~a je dovolená utrpéním** за работохолика отпуската е мъчение
workoholizm|us, workoholism|us [verko-zm-], **workholizm|us, workholism|us** [verkheliz-], **-u** *м.* работохолизъм: ~**us je stejně nebez-**

pečný jako alkoholizmus работохолизъмът е също толкова опасен, колкото и алкохолизъмът
workoman [verkoman], **-a** *м.* работохолик: **lidem, které kromě práce nic jiného na světě nebaví, se říká ~i** хората, които не сè вълнуват от нищо друго освен от работа, се наричат работохолици
workomani|e [verko-ny-], **-e** *ж.* работохолизъм: **léčit ~i** лекувам работохолизъм
workshop [verkšop], **-u** *м.* работна конференция, семинар, курс: **vystoupit s oznámením na ~u** направя съобщение на работна конференция, на семинар; **uspořádat ~ cestovního ruchu** организирам семинар по туризъм
wrestling [restli-], **-u** *м.* спорт. рѐслинг; борба свободен стил: **populární americký sport** ~ популярният американски спорт рѐслинг
writer [rajt-], **-a** *м.* автор на графити: **barevné obrazce zvané graffiti mají na svědomí wri-teři** цветните рисунки, наречени графити, са дело на авторите на графити

X

x, X 1. *буквата x, която обозначава звуко-съчетание [ks] или [gz] в някои думи от чужд произход* **2.** [iks] и **iks** *нескл. ср. название на буквата x: napsat malé x, velké X* напиша **x** ми са изкривени навътре, във форма на буквата **x** **3.** *само x* *сърк. мат. x, хикс (неизвестна величина): výpočet x a y* пресмятане, изчисляване **x** **кратно** **xkrát** [iks-] *разг. (правя нещо) п пъти, безброй пъти* **4.** *само x* *сърк. в съчет. osa x* *мат. хоризонтална ос* **5.** *Х римска цифра X (десет)* **6.** *само X* *сърк. в съчет. paprsky X* *физ. рентгенови лъчи* **7.** *само X* *обикн. в съчет. pan XY* *господин XY, господин Хикс Игрек; разг. господин едикой си*
xantát, -u *м.* *хим.* ксантат
xantin [-ty-/tý-], **-u** *м.* *биол. хим.* ксантин(а)
xantinov|ý, -á, -é *биол. хим.* ксантинов
xantip|a [-ty-], **-y** *ж.* *експр. пейор.* ксантипа; злобна, свадлива жена; *разг.* злоба, проклетия
xantofyl, -u *м.* *биол. хим.* ксантофил
xantofylov|ý, -á, -é *биол. хим.* ксантофилен
xantogenan, xantogenát, -u *м.* *хим.* ксантогенат
xantom, -u *м.* *мед.* ксантом
xantomov|ý, -á, -é *мед.* ксантомен
xantop(s)|e, -e *ж.* *мед.* ксантопсия
xeni|e I [-ny-], **-e** *ж.* *биол.* ксения

xeni|e II [-ny-], **-í** *ж.* *мн. лит. истор.* ксении
xenofob, -a *м.* *книж.* ксенофоб
xenofobi|e, -e *ж.* *книж.* ксенофобия: **společnost trpí ~í** обществòто страда от ксенофобия
xenofobn|í, -í, -í *книж.* ксенофобен; който се отнася до ксенофобия: **průměrní Francouzi jsou dost ~í** среднòстатистическите французи са доста ксенофобни
xenofobsk|ý, -á, -é *книж.* ксенофобски; който се отнася до ксенофоб: ~**é nálady** ксенофобски настроения
xenogami|e, -e *ж.* *биол.* ксеногамия
xenokraci|e, -e *ж.* *полит.* ксенокрация
xenolit, -u *м.* *геол.* ксенолит
xenon, -u *м.* *хим.* ксенон (Xe)
xenonov|ý, -á, -é *хим.* ксенонов: ~**á výbojka** *електр.* ксенонов газотрòн
xerofil|e, -e *ж.* *бот.* влаголюбивост
xerofiln|í, -í, -í *бот.* влаголюбив
xerofthalmi|e, -e *ж.* *мед.* ксерофталмия
xerofyt, -u *м.* *бот.* ксерофит
xerofytn|í, -í, -í *бот.* ксерофитен
xerograf, -u *м.* *полигр.* ксерограф
xerografi|e, -e *ж.* *полигр.* ксерография, електрофотография
xerografick|ý, -á, -é *полигр.* ксерографски, ксерографически, ксеро-; копирен: ~**ý stroj** ксерографска машина, копирна машина; ксерокс; ~**á kopie** ксерокопие

xerokopije, -e ж. ксерокопие: **pořídít si ~i vysvědčení** направа си ксерокопие на свидетелство
xeromorfi|e, -e ж. бот. ксероморфизъм
xeromorfizm|us, xeromorfism|us [-zm-], -u м. бот. ксероморфизъм
xerotermin|í, -í, -í биол. ксеротермен; сухолюбив и топлолюбив: **~í organizmy** ксеротермни организми
xerox, -u м. 1. ксерокс: **zapnout ~** включа ксерокс; **toner do ~u** тонер за ксерокс 2. ксерокс, ксерокопие: **udělat si ~ článku** направа ксерокопие на статия
xerodoxan|ý, -á, -é ксерокопиран: **~ý článek** ксерокопирана статия
xerodoxovat, xer|ovat, -uji|разг. -uju несл. и св. (со) ксерокопирам (нещо); вадя/извадя, копирам/прекопирам (нещо) на ксерокс: **~ovat pro přátele článek z novin** ксерокопирам за приятели вестникарска статия
xerodoxově нар. с помощта на ксерокс; на ксерокс; с ксерокс: **~ rozmnožit pozvánky** размножа, копирам покани с ксерокс
xerodoxov|ý, xerov|ý, -á, -é ксероксен, ксерокопирен; който се отнася до ксерокс: **~ý papír** ксе-

роксна хартия; хартия за ксерокс; **~á kopie** ксерокопие
xylan, -u м. хим. ксилан
xylém, -u м. бот. ксилема
xylen, -u м. хим. ксилол
xyloidin [-dy-/dý-], -u м. хим. ксилидин
xylofág, -u м. зоол. ксилофаг
xylofon, -u м. муз. ксилофон: **hrát na ~** свиря на ксилофон
xylofonist|a [-ny-], -y м. ксилофонист
xylofonov|ý, -á, -é ксилофонен; който се отнася до ксилофон
xylograf, -a м. изобр. дърворезбар, книж. ксилограф
xylografick|ý, -á, -é изобр. дърворезбарски, книж. ксилографски
xylografie, -e ж. изобр. полигр. ксилография, дърворезба
xylol, -u м. хим. остар. ксилол
xylolit, -u м. строит. ксилолит
xylolitov|ý, -á, -é строит. ксилолитен: **~á podlaha** ксилолитен под; под от ксилолит
xyloметр, -u м. техн. ксилометър
xylyz|a, -y ж. хим. ксилоза
xylyzn|í, -í, -í хим. ксилозен

Y

y, Y 1. чешкият гласен звук [i] и буквата у, която го обозначава след т.нар. „твърди“ съгласни и в определени случаи след т.нар. „неутрални“ съгласни 2. [i], **upsilon krátký/krátké** м., също нескл. ср. и **tvrdé y krátké** ср. и, йгрек, „кратко твърдо и“ (название на буквата у): **napsat malé y, velké Y** напиша малко у, главно Y 3. само у съкр. мат. у, йгрек (неизвестна величина): **výpočet x a y** пресмятане, изчисляване на x и y, на хикс и на йгрек 4. само у съкр. в съчет. **osa** у мат. вертикална ос 5. само Y (съкр. от yttrium) хим. Y (итрий)
ý, ý 1. чешкият гласен звук [í] и буквата ý, която го обозначава след т.нар. „твърди“ съгласни и в определени случаи след т.нар. „неутрални“ съгласни 2. [í], **upsilon dlouhý/dlouhé** м., също нескл. ср. и **tvrdé y dlouhé** ср. и, йгрек, „дълго твърдо й“ (название на буквата ý): **napsat malé ý** напиша малко й
yankee [jenkí], -ho м. янки, американец

yard [ja-], -u м. ярд (0,9144 м)
yetti [jetu], -ho м. йети; снежен човек
yperit [ipe-], -u м. хим. иперит
yperitov|ý [ipe-], -á, -é хим. иперитов
ypsilon [ipsilon/ipsilón], -u м. 1. също и нескл. ср. език. йгрек; „твърдо й“: **napsat ~** напиша йгрек, „твърдо й“ 2. техн. вилкообразен тройник
ytterbi|um [ite-], -a ср. хим. итербий (Yb)
ytterbiov|ý [ipe-], -á, -é хим. итербиев
yttri|um [it-], -a ср. хим. итрий (Y)
yttritov|ý [ipe-], -á, -é хим. итриев
yuppie [jarí] нескл. м. 1. юпи, млад амбициозен професионалист: **úspěšný ~** успешно юпи 2. често мн. **yuppies** юпитата (средна класа): **yuppies jako společenský jev se vynořili zhruba v době, kdy mizí ze scény hippies** като обществено явление юпитата се появяват приблизително по времето, когато от сцената изчезват хипитата